

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 13 Januari 2026

**Onderwerp: Advies op de Verordening maatschappelijke ondersteuning Zwolle 2026 en de
bijbehorende bijlage Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning**

Geacht College,

Met dit document brengt de Participatieraad Zwolle haar advies uit over de Verordening maatschappelijke ondersteuning Zwolle 2026 en de bijbehorende bijlage Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning. Deze documenten vormen gezamenlijk het kader voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning binnen de gemeente Zwolle.

Voor dit advies hebben wij meerdere leden en raden betrokken die vanuit kennis, ervaring en betrokkenheid hebben meegelezen en meegedacht. Deze opmerkingen zijn gebaseerd op kennis, ervaring en signalen uit de praktijk en vormen de grondslag voor het onderstaande advies.

De Participatieraad Zwolle waardeert de inzet van de gemeente Zwolle om de maatschappelijke ondersteuning zorgvuldig, volledig en juridisch correct vast te leggen. Tegelijkertijd zijn aandachtspunten gesignaleerd die nadere verduidelijking of aanscherping behoeven, met name met het oog op de uitvoerbaarheid, toegankelijkheid en toepasbaarheid voor inwoners.

DEEL I – Advies op de Verordening maatschappelijke ondersteuning Zwolle 2026

Algemene indruk

De Participatieraad Zwolle constateert dat de verordening logisch is opgebouwd en inhoudelijk aansluit bij de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De systematiek biedt het college een stevig juridisch kader voor de uitvoering.

Tegelijkertijd wordt het doel van de verordening en de beoogde doelgroep niet expliciet benoemd. Voor inwoners is daardoor onvoldoende duidelijk voor wie deze verordening bedoeld is, welke groepen eronder vallen en hoe verschillende categorieën cliënten zich tot elkaar verhouden binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De Participatieraad Zwolle adviseert om in de inleiding van de verordening expliciet te maken welke doelgroepen onder de werking van de verordening vallen en hoe dit zich verhoudt tot de wet.

Daarnaast is de verordening in sterke mate geschreven vanuit een professionele en uitvoerende invalshoek. Hoewel dit bijdraagt aan juridische precisie, gaat dit ten koste van de leesbaarheid en begrijpelijkheid voor inwoners en hun naasten. De Participatieraad Zwolle adviseert daarom om de verordening te laten toetsen door het versimpelteam op begrijpelijkheid en waar mogelijk te verduidelijken in taalgebruik en toelichting.

Hoofdstuk 1 – Algemeen

✓ Begripsbepalingen

De Participatieraad Zwolle onderschrijft het belang van duidelijke en eenduidige begripsbepalingen. Tegelijkertijd zijn meerdere definities zeer uitgebreid en technisch geformuleerd, zoals de definitie van geclusterd wonen beschermd thuis. Deze uitgebreide beschrijvingen dragen bij aan inhoudelijke precisie, maar verminderen de toegankelijkheid voor inwoners.

Daarnaast wordt in enkele definities verwezen naar wetgeving of begrippen die niet consequent worden gebruikt, zoals verwijzingen naar de Participatiewet binnen definities die zien op ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Dit kan leiden tot verwarring over rechten en verwachtingen.

De Participatieraad Zwolle adviseert om per begrip te beoordelen of een kernachtige definitie volstaat, eventueel aangevuld met een toelichting elders in de verordening of in ondersteunende communicatie, en om de consistentie en actualiteit van begrippen te borgen.

Hoofdstuk 2 – Voorzieningen

✓ Maatwerkvoorzieningen en criteria

De opsomming van maatwerkvoorzieningen en de beschrijving van beoordelingscriteria zijn zorgvuldig opgesteld. De Participatieraad Zwolle signaleert echter dat de nadruk sterk ligt op uitsluitingsgronden, afbakening en financiële criteria.

De Participatieraad Zwolle adviseert om in de toelichting explicieter aandacht te besteden aan het doel van maatwerkvoorzieningen, namelijk het ondersteunen van zelfredzaamheid, participatie en het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren van inwoners.

✓ **Thuisondersteuning, kortdurend verblijf en geclusterd wonen beschermd thuis**

De criteria voor thuisondersteuning, kortdurend verblijf en geclusterd wonen beschermd thuis zijn inhoudelijk helder. Wel vraagt de Participatieraad Zwolle aandacht voor de gehanteerde leeftijdsgrens van 21 jaar bij geclusterd wonen beschermd thuis.

De Participatieraad Zwolle adviseert om deze leeftijdsgrens nader te motiveren en expliciet te beschrijven hoe wordt omgegaan met situaties waarin ondersteuning op jongere leeftijd noodzakelijk is, zodat maatwerk mogelijk blijft.

✓ **Maatschappelijke opvang en beschermd wonen**

De beschrijving van de toegang tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen is zorgvuldig uitgewerkt, met aandacht voor veiligheid en psychosociaal functioneren. De Participatieraad Zwolle vraagt nadrukkelijk aandacht voor de positie van kinderen en gezinnen binnen deze voorzieningen.

De Participatieraad Zwolle adviseert om expliciet te maken hoe de belangen van kinderen en gezinnen worden meegewogen bij toegang, ondersteuning en besluitvorming.

✓ **Woonvoorzieningen**

De bepalingen rondom woonvoorzieningen zijn juridisch zorgvuldig uitgewerkt, maar voor inwoners moeilijk leesbaar.

De Participatieraad Zwolle adviseert om inwoners via aanvullende communicatie in begrijpelijke taal te informeren over wat zij kunnen verwachten bij aanvragen voor woonvoorzieningen, verhuizing en woningaanpassing.

✓ **Vervoersvoorzieningen**

De begrenzing van het vervoersgebied en de focus op verplaatsingen binnen het leven van alledag kunnen in individuele situaties knellend uitpakken.

De Participatieraad Zwolle adviseert om te verduidelijken hoe maatwerk wordt toegepast bij inwoners met aantoonbaar ruimere vervoersbehoeften.

✓ **Dagbesteding**

De Participatieraad Zwolle heeft zorgen over het hanteren van leeftijdsgrenzen, met name de koppeling aan de AOW-leeftijd. Het uitsluiten van dagbesteding op basis van leeftijd kan als discriminerend worden ervaren en sluit niet aan bij de wens van inwoners om actief en betrokken te blijven.

De Participatieraad Zwolle adviseert om dagbesteding primair te baseren op ondersteuningsbehoefte en belastbaarheid, ongeacht leeftijd.

Hoofdstuk 3 – Overige bepalingen

✓ Persoonsgebonden budget

De Participatieraad Zwolle signaleert dat de bepaling waarin is opgenomen dat de persoon die ondersteuning levert vanuit het sociaal netwerk niet tevens de vertegenwoordiger van de cliënt mag zijn, in de praktijk tot onduidelijkheid leidt. Dit vraagstuk speelt ook landelijk.

De Participatieraad Zwolle adviseert om deze bepaling nader te verduidelijken en cliënten en hun netwerk actief te ondersteunen met heldere uitleg, mede in afwachting van landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie.

DEEL II – Advies op de bijlage Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

De bijlage Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning vormt een belangrijk aanvullend document bij de verordening en is richtinggevend voor de uitvoering door aanbieders.

✓ Medezeggenschap

Medezeggenschap is opgenomen, maar blijft op hoofdlijnen. Het is onvoldoende duidelijk hoe cliënten structureel invloed kunnen uitoefenen op kwaliteit en uitvoering.

De Participatieraad Zwolle adviseert om concreet te beschrijven hoe medezeggenschap wordt georganiseerd en geborgd.

✓ Cliëntervaringen

Het meten van cliëntervaringen is opgenomen, maar het gebruik en de terugkoppeling van deze informatie blijven onduidelijk.

De Participatieraad Zwolle adviseert om vast te leggen hoe cliëntervaringen worden benut voor kwaliteitsverbetering en hoe hierover wordt teruggekoppeld naar cliënten.

✓ Toegankelijkheid

Toegankelijkheid wordt voornamelijk fysiek benaderd. De Participatieraad Zwolle benadrukt dat toegankelijkheid begrijpelijke communicatie en informatievoorziening inhoud.

De Participatieraad Zwolle adviseert om zorg te dragen voor toegankelijke en begrijpelijke communicatie, passend bij het taalniveau, de cognitieve mogelijkheden en de persoonlijke situatie van cliënten.

✓ **Vrijwilligers en ervaringsdeskundigen**

De inzet van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen vraagt om duidelijke kaders, begeleiding en begrenzing van verantwoordelijkheden.

De Participatieraad Zwolle adviseert om in de kwaliteitseisen duidelijk vast te leggen welke rol vrijwilligers en ervaringsdeskundigen vervullen, welke taken zij wel en niet uitvoeren en hoe begeleiding, scholing en ondersteuning zijn georganiseerd. Daarnaast wordt geadviseerd om expliciet te beschrijven hoe verantwoordelijkheden zijn afgebakend en hoe wordt voorkomen dat vrijwilligers taken uitvoeren die professionele deskundigheid vereisen.

✓ **Veiligheid en continuïteit**

Het beëindigen of onderbreken van ondersteuning kan grote impact hebben op cliënten.

De Participatieraad Zwolle adviseert om expliciet te beschrijven hoe veiligheid en continuïteit worden gewaarborgd.

✓ **Uitstroom en woningmarkt**

Uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt bemoeilijkt door de krapte op de woningmarkt.

De Participatieraad Zwolle adviseert om deze realiteit te betrekken bij kwaliteitsafspraken en verwachtingen.

Slotopmerking

Met bovenstaande aandachtspunten beoogt de Participatieraad Zwolle bij te dragen aan een zorgvuldige, toegankelijke en uitvoerbare toepassing van de Wet maatschappelijke ondersteuning binnen de gemeente Zwolle.

Met vriendelijke groet,
Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle